

DOI: [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3\(175\).14](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.3(175).14)
УДК 796.011.3/378

Дмитрів Р.
викладач кафедри здоров'я,
фітнесу та рекреації, кандидат педагогічних наук
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Степанюк В.
аспірант кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Пацалюк К.
кандидат наук з фізичного виховання і спорту,
старший викладач кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації
Національний університет фізичного виховання і спорту України
Коваленко О.
старший викладач кафедри фізичного виховання, Київський національний економічний
університет імені В. Гетьмана

РОЛЬ ЦЕНТРІВ СТУДЕНТСЬКОГО СПОРТУ У ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ НАДАННЯ ОЗДОРОВЧО-РЕКРЕАЦІЙНИХ ПОСЛУГ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: УКРАЇНСЬКИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

У статті узагальнено та систематизовано інформацію щодо оцінки можливостей центрів студентського спорту у підвищенні якості надання послуг з оздоровлення молоді. Мета дослідження полягала у аналізі фахової української та зарубіжної літератури з питань визначення ролі центрів студентського спорту у підвищенні якості надання оздоровчо-рекреаційних послуг в системі вищої освіти. Застосовано такі методи наукових досліджень: теоретичний аналіз, узагальнення та систематизація спеціальної науково-методичної літератури, нормативних і програмно-методичних документів й інформаційних ресурсів мережі Інтернет. Системний аналіз значної кількості наукових праць, присвячених організації фізичного виховання в закладах вищої освіти свідчить про обмеженість наукових розробок, що стосуються ролі центрів студентського спорту у підвищенні рівня залучення молоді до оздоровчо-рекреаційних програм рухової активності. Зазначені обставини стримують вирішення проблеми підвищення якості фізкультурно-спортивних послуг, що надаються на базах закладів вищої освіти відповідно до покладених на них функцій. Опрацьований український та зарубіжний досвід організації роботи центрів студентського спорту демонструє значні можливості даних організацій у вирішенні проблем покращення здоров'я студентської молоді, підвищення їх рухової активності, в той же час лімітуючим чинником виступає якість послуг, що надаються. На основі узагальнення передового світового досвіду, наявних знань про роль центрів студентського спорту у системі вищої освіти запропоновано підходи до підвищення якості оздоровчо-рекреаційних послуг.

Ключові слова: рухова активність, здоров'я, студенти, якість послуг, центр студентського спорту

Dmytriv R., Stepaniuk V., Patsaliuk K., Kovalenko O. The role of college athletic centers in improving the quality of health-enhancing recreational and sports services in the higher education system: Ukrainian and foreign experience.

The article summarizes and systematizes information on assessing the capabilities of collegiate athletic centers in improving the quality of health-enhancing services provided for youth. The aim of the study was to analyze the special Ukrainian and foreign literature focused on identifying the role of collegiate athletic centers in improving the quality of health-enhancing recreational services in the higher education system. The following methods were used: theoretical analysis, generalization and systematization of special scientific and methodological literature, normative and methodological documents, and information resources of the Internet. A systematic analysis of a significant number of scientific works about the organization of physical education in higher education institutions showed the limitations of scientific developments related to the role of collegiate athletic centers in increasing the level of youth involvement in health-enhancing recreational programs of physical activity. This situation prevents solving the problem of improving the quality of physical exercise and sports services provided on the bases of higher education institutions in accordance with the functions assigned to them. The analysis of Ukrainian and foreign experience of organizing the work of collegiate athletic centers demonstrated the significant potential of these organizations in solving the problems of improving the health and increasing physical activity of student youth, whereas, the quality of the services provided was a limiting factor. Approaches to improving the quality of health-enhancing recreational services were proposed based on the generalization of best world practices and existing knowledge about the role of collegiate athletic centers in the system of higher education.

Keywords: physical activity, health, students, quality of services, collegiate athletic center

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Питання, пов'язані із визначенням якості послуг, що надаються в системі вищої освіти цікавлять як українських, так і зарубіжних науковців [19, 28]. Значущість розвитку студентського спорту в межах всієї країни полягає у задоволенні потреб студентів у заняттях

руховою активністю, популяризації здорового способу життя, що дозволяє розкрити потенціал обдарованої молоді та сформувати міцний пласт спортивного резерву. Під час навчання в закладах вищої освіти (ЗВО) спортивна діяльність студентської молоді є базисом їх фізичного, соціального та психічного благополуччя, ефективним засобом виховання, який забезпечує прогрес розвитку особистості [3, 5]. Покращення якості оздоровчих послуг, які надаються закладами вищої освіти суттєво впливає на підвищення рівня рухової активності студентською молоді [4].

Основними проблемами розвитку фізичного виховання та спорту в Україні законодавці вважають: посилення відповідальності керівників ЗВО за розвиток фізичного виховання, забезпечення організаційного супроводу та проведення щорічного оцінювання фізичної підготовленості і внесення його результатів до щорічних звітів ректорів, запровадження іменних спортивних надбавок та стипендій для студентів відповідно до їхнього спортивного рейтингу, сприяння у створенні та функціонуванні спортивних клубів і центрів студентського спорту, організація та забезпечення співпраці зі спортивними федераціями та Спортивною студентською спілкою щодо залучення студентів до занять різними видами спорту, удосконалення професійної компетентності та мобільності науково-педагогічних працівників, оволодіння ними інноваційними активними та інтерактивними методами навчання [14].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На основі даних наукової літератури та власних досліджень М. В. Корольовою [7], визначено організаційно-управлінські умови стратегічного розвитку студентського спорту, які включають активізацію фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи у ЗВО, оновлення та удосконалення матеріально-технічної бази ЗВО, визначення у структурі стандарту вищої освіти загальної компетентності, що передбачає збереження здоров'я студентів шляхом використання різних форм та видів рухової активності, налагодження взаємодії ЗВО з державними та громадськими органами управління щодо фізичного вдосконалення та удосконалення спортивної майстерності студентської молоді тощо.

На думку О. Попрощаєва [13] створення центрів студентського спорту (ЦСС) могло б позитивно вплинути на розвиток, з одного боку, студентського спорту, а з іншого – аматорського (непрофесійного) спорту на базах ЗВО. Дослідники також вбачають значний потенціал центрів студентського спорту у підвищенні якості оздоровчо-рекреаційних та спортивних послуг, що надаються даними організаціями [6, 8, 9, 10].

У науковій роботі В. Ф. Панченко, І. Р. Захарчук, І. І. Вістак [12] зазначено, що на сьогоднішній день проект Постанови КМУ «Про затвердження положення про Центри студентського спорту у закладах вищої освіти» є нереалізованим. Керівники окремих ЗВО створили ЦСС і включили до положень лише деякі вимоги з нереалізованого проекту. Проте проаналізувати і визначити ефективність функціонування таких ЦСС у ЗВО неможливо, оскільки відсутня будь-яка звітність щодо їх діяльності [12].

Ключовим моментом у реалізації завдань ЦСС є якість оздоровчо-рекреаційних послуг, що надаються у ЗВО. Якість послуг доцільно розглядати з урахуванням трьох аспектів: технічна якість, що полягає у відповідності послуг фізкультурно-оздоровчої організації її внутрішнім умовам, до яких можна віднести рівень кваліфікації тренерсько-викладацького складу, асортимент, якість та кількість спортивних споруд, спортивне обладнання; технологічна якість визначається асортиментом та якістю програм спортивно-оздоровчої роботи з населенням, котрі реалізує організація; якість в рамках маркетингу, яка визначається ступенем задоволення потреб клієнтів роботою чи функціонуванням послуг спортивно-оздоровчої організації. Основним показником якості фізкультурно-оздоровчої послуги є сукупність характеристик та властивостей, які є цікавими для споживачів. В той же час роль ЦСС у покращенні якості надання оздоровчо-рекреаційних послуг в системі вищої освіти на сьогоднішній день є недостатньо вивченою [22, 24, 26, 29], що обумовило актуальність дослідження.

Дослідження виконано відповідно до Плану наукової роботи НУФВСУ на 2021–2025 рр. згідно з темою кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації «Теоретичні та технологічні засади оздоровчо-рекреаційної рухової активності та здорового способі життя різних груп населення (номер держреєстрації 0121U107534).

Мета дослідження – здійснити аналіз фахової української та зарубіжної літератури з питань визначення ролі центрів студентського спорту у підвищенні якості надання оздоровчо-рекреаційних послуг в системі вищої освіти.

Методи дослідження – теоретичний аналіз, узагальнення та систематизація спеціальної науково-методичної літератури, нормативних і програмно-методичних документів й інформаційних ресурсів мережі Інтернет.

Виклад основного матеріалу дослідження. Здійснений аналіз практичного досвіду окремих ЗВО України показав, що на базі значної кількості установ функціонують центри студентського спорту, діяльність яких спрямована на підвищення рівня залучення студентської молоді до регулярних занять руховою активністю, організацію і проведення масових оздоровчих, фізкультурних і спортивних заходів, популяризацію здорового способу життя. Зокрема, мова йде про ЦСС на базах Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського, Університету державної фіскальної служби України, Західноукраїнського національного університету, Харківської державної академії фізичної культури та інших освітніх установ [11, 16, 17, 18].

Чимало уваги приділено розвитку студентського спорту в зарубіжних ЗВО. В Амстердамському університеті, як і в більшості ЗВО Нідерландів, заняття фізичними вправами студентів організовані за принципом клубної системи на основі співпраці зі студентським спортивним центром [1]. Студенти мають можливість обирати з 80 видів рухової активності. Спортивна програма USC доступна для всіх студентів, незалежно від рівня їхньої фізичної підготовленості, потреб та вподобань. Співвідношення ціна/якість спортивних послуг, які надаються у спортивній програмі USC є збалансованим, що дозволяє розширити спектр спортивних можливостей для студентів [33]. В університеті функціонує мотиваційна програма для студентів першого курсу – річний безоплатний абонемент для занять будь-яким видом рухової активності на базі студентського спортивного центру в Амстердамі (USC). На думку Адміністрації університету, такі програми мають соціальну значущість та надають студентам-першокурсникам спортивний та соціальний поштовх для початку їхнього студентського життя в Амстердамі [2].

Одним із найбільших ЗВО в м. Гаага, та і країни в цілому, є Гаазький університет прикладних наук, котрий налічує понад 25 000 студентів. В ньому навчаються студенти із понад 140 країн світу, тому він вважається одним із найбільш багатонаціональних ЗВО Європи [32]. Студентська спортивна рада – головна організація для всіх студентських спортивних асоціацій, активно функціонує у м. Гаага. Одним із завдань її діяльності є прагнення залучити якнайбільшу кількість студентів до занять спортом. Рада декілька разів протягом року організовує заходи, спрямовані на ознайомлення студентів зі спортивними асоціаціями міста та різними видами спорту [2].

Значний науковий інтерес становить організаційно-методичне забезпечення студентського спорту в університетах Польщі, функціональною ланкою якого є окремі структурні підрозділи, які мають назву Студіуми фізичного виховання і спорту. Їх діяльність полягає в популяризації та організації оздоровчих, спортивних та тренувальних занять в межах фізичного виховання студентської молоді. Заняття, які спрямовані на удосконалення спортивної майстерності проводяться в спортивних секціях, які організовані Академічним спортивним союзом [23].

У ЗВО Великої Британії суттєва увага приділяється діяльності студентських спортивних клубів, що створюються з різних видів спорту. Більшість спортивних клубів функціонують на платній основі, пропонуючи абонементи для своїх відвідувачів, які є студентами університетів [2].

Студенти в університетах США активно відвідують заняття в спортивних секціях та центрах фізичного оздоровлення, де виділяють два основні напрями діяльності: фізкультурно-оздоровча робота, яка здійснюється на території студмістечка (campus); спортивні секції з різних видів спорту та командні змагання [30]. Студенти мають можливість користуватися всіма спортивними залами, майданчиками та полями, тренажерами та басейном, а також брати участь в діяльності спортивних гуртків та змаганнях. Студентам пропонується широкий спектр різноманітних оздоровчих тренувальних програм (з різних видів фітнесу, водних видів спорту тощо), котрі диференційовані за рівнем фізичного розвитку студентів, викладачів та співробітників. При університетах функціонує низка фізкультурно-оздоровчих програм, які забезпечують розвиток фізичних якостей студентської молоді, формування у них лідерських якостей, а також спрямовані на підвищення спортивної майстерності. Різні державні організації, страхові компанії, федерації, ради, товариства, центри та комісії є спонсорами фізкультурно-оздоровчої роботи у США. Ця ланка забезпечується компетентними та кваліфікованими фахівцями з фізичної культури і спорту, які мають профільну освіту [15]. Вибір секційних занять студентів залежить від їх побажань, уподобань та захоплень. В університетах США та Західної Європи одним із напрямків фізкультурно-спортивної діяльності є заняття студентів в збірних командах з видів спорту [13].

Особливого значення приділяють фізкультурно-оздоровчій діяльності в університетах Китаю. У ЗВО Китаю обов'язковою складовою є фізичне виховання, також передбачена спортивно-оздоровча діяльність. В SISU, одному з найвідоміших університетів Шанхаю, основний акцент зроблено на спортивно-оздоровчу діяльність. Окрім цього, у спортивних університетах проводять теоретичні заняття, на яких студенти вивчають як спортивні, так і медико-біологічні дисципліни [27].

В Японії національною ідеєю, на якій зосереджена особлива увага, є фізичне оздоровлення. Вчитель та викладач фізичного виховання – одна з найбільш престижних та оплачуваних професій у Японії. У школах та ЗВО викладають 8-10 видів спорту. Викладач фізичного виховання у Японії є одночасно наставником, тренером, психологом, лікарем, який здійснює пропагандистську роботу серед студентської та учнівської молоді щодо ведення здорового способу життя. Кожен студент, окрім занять з фізичного виховання при університеті, зобов'язаний відвідувати спортивні клуби щонайменше один раз на тиждень. Дані наукової літератури свідчать про те, що у Японії майже 40 % студентів 9 годин на тиждень займаються спортивним оздоровленням [27].

У скандинавських країнах в програмах передбачається виділення трьох годин на тиждень з відповідною диференціацією матеріалу для різних типів закладів. Основні завдання, які вирішуються у програмах цих країн – підвищення рівня рухової активності, фізичної підготовленості, спортивних досягнень молоді, оздоровлення. Пріоритетом є індивідуальний підхід студента щодо вибору виду оздоровчої рухової активності, який сприяє його соціальному розвитку та самовдосконаленню [10].

У багатьох університетах Фінляндії заняття фізичною культурою організовані у формі у формі факультативних занять з різних видів рухової активності. При університетах є спортивні клуби, які розташовані в університетських містечках [10].

У Німеччині та Франції фізкультурно-оздоровча діяльність в університетах є основною для студентів і викладачів та характеризується систематичністю. Досить часто її прирівнюють до заходів, які пов'язані з масовим спортом та спортом вищих досягнень. У цих країнах функціонують спортивно-оздоровчі заклади, які здійснюють підготовку висококваліфікованих спортсменів [20].

У Німеччині основну увагу зосереджують на спортивно-оздоровчій діяльності. У них відсутні теоретичні курси зі спортивного оздоровлення, а до викладацького складу входять виключно професійні тренери. Фізичну культуру викладають п'ять разів на тиждень. Зміст занять включає фізичні вправи на розігрів м'язів та групові спортивні ігри за вибором студентів. [20].

В усіх перелічених країнах суттєва увага приділяється якості надання оздоровчо-рекреаційних та спортивних послуг. На думку дослідників [31], не існує єдиного критерію, за допомогою якого можна визначити якість послуг в системі вищої освіти. Вимірювання якості послуг ЗВО передбачають вимірювання таких факторів, як: організаційно-методичне забезпечення, репутація, навчальне середовище, результативність науково-дослідної роботи викладачів, а також досвід і результати студентів [28]. Саме тому, постійне вдосконалення є важливим аспектом сталості якості надання освітніх послуг.

Визначення та оцінка задоволеності студентів якістю послуг ЗВО є непростим завданням [21]. Проте, це потужний інструмент для ЗВО у залученні здібних потенційних студентів, а також для визначення його конкурентоздатності на ринку

освіти [25]. Це підкреслює ключову позицію центрів студентського спорту закладів вищої освіти у сприянні залученню студентів до регулярних занять фізичними вправами.

Висновки. Системний аналіз значної кількості наукових праць, присвячених організації фізичного виховання і спорту в закладах вищої освіти свідчить про обмеженість наукових розробок, що стосуються ролі центрів студентського спорту у підвищенні рівня залучення молоді до оздоровчо-рекреаційних програм рухової активності. Зазначені обставини стримують вирішення проблеми підвищення якості фізкультурно-спортивних послуг, що надаються на базах закладів вищої освіти відповідно до покладених на них функцій. Опрацьований український та зарубіжний досвід організації роботи центрів студентського спорту свідчить про значні можливості даних організацій у вирішенні проблем покращення здоров'я студентської молоді, підвищення їх рухової активності, в той же час лімітуючим чинником виступає якість послуг, що надаються.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробці моделі покращення якості оздоровчо-рекреаційних та спортивних послуг в системі вищої освіти на основі використання кращих українських та зарубіжних практик, що сприятиме підвищенню рівня рухової активності та фізичного стану студентів, формування мотивації до регулярних занять фізичними вправами.

Література

1. Базильчук В. Б., Журавльов Ю. Г., Ремешевський О. В. Досвід розвитку рухової активності студентів в освітніх середовищах закладів вищої освіти Нідерландів. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 15. Фізична культура і спорт*. 2022. Вип. 11К (156). С. 6–11.
2. Базильчук В. Закордонний досвід розвитку рухової активності студентів засобами спортивних ігор у закладах вищої освіти великої Британії. *Вісник Львівського університету*. 2022 Вип. 37. С. 17–28.
3. Білецька, В., Семененко В., Завальнюк, В., Залойло, В., Костюченко, В., Яременко, О., & І.В. (2024). Студентський спорт у системі фізичного виховання в закладах вищої освіти. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, (2(174)), 41-44. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2\(174\).10](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2(174).10)
4. Благий О., Андреева О. Рухова активність як фактор формування здорового способу життя учнівської молоді. Актуальні проблеми фіз. вих., реабілітації, спорту та туризму: тези доп. III Міжнар. наук. конф. Запоріжжя: КПУ. 2011, С. 27 – 28.
5. Імас Є, Дутчак М, Катерина У. Організаційно-методичні засади розвитку студентського спорту: вітчизняний та зарубіжний досвід. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2018. № 2. С. 89–97.
6. Імас Є., Ратніков Д., Андреева О. Розвиток спортивної інфраструктури як чинник залучення різних груп населення до оздоровчо-рекреаційної рухової активності. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2022; 4: 27–30. DOI: 10.32652/tmfvs.2022.4.27–30
7. Корольова М. В. Організаційно-правові умови розвитку студентського спорту: закордонний та вітчизняний досвід. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Сер. 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2019. Вип. 10 (118). С. 71–75.
8. Круцевич Т, Андреева О, Благий О. Проблеми організації рекреаційно-оздоровчих занять в структурі дозвільної діяльності студентської молоді. Туризм і краєзнавство : збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький: ПП «СКД», 2012. С. 266-270.
9. Круцевич Т.Ю., Андреева О.В., Благий О.Л. Рекреативні заняття як чинник формування дозвільної культури. *Спортивний вісник Придніпров'я*. 2008. № 1. С. 3–8.
10. Литвиненко О., Грохович О. Проблеми здоров'я та організація фізкультурно-оздоровчої діяльності студентів у країнах Європи. *Молодий вчений*. 2018. № 11 (2). С. 679–682.
11. Навчально-науковий центр студентського спорту : веб-сайт. URL: <https://www.wunu.edu.ua/center-for-physical-culture-and-sports/?do=c&category=center-for-physical-culture-and-sports/> (дата звернення: 11.09.2023).
12. Панченко В. Ф., Захарчук І. Р., Вістяк І. І. Центри студентського спорту закладів вищої освіти та їх функціонування в умовах законодавчої невизначеності. *Фізичне виховання в контексті сучасної освіти* : матеріали XVII Міжнародної наук.-метод. конф. Київ : НАУ, 2022. С. 73–79.
13. Попрошаєв О. Питання створення центрів студентського спорту на базі вищих навчальних закладів України. *Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення* : матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, 12-13 трав. 2016 р. Львів, 2016. С. 142–146.
14. Проект Стратегії розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді до 2025 року. Київ, 2018. С. 10.
15. Рибалко Л. М. Світовий досвід фізкультурно-оздоровчої діяльності у закладах вищої освіти. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Сер. 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури. Фізична культура і спорт*. 2019. Вип. 3К (110). С. 487–491.
16. Центр студентського розвитку спорту : веб-сайт. URL: <https://khdafk.com.ua/struktura/strukturni-pidrozdily/tsentru-studentskoho-rozvytku-sport/>.
17. Центр студентського спорту та культури : веб-сайт. URL: <https://tnu.edu.ua/centr-studentskogo-sportu-ta-kulturi/>.
18. Центр студентського спорту. Університет державної фіскальної служби України (Державний податковий університет) : веб-сайт. URL: <https://www.nusta.edu.ua/centr-stud-sport/>.
19. Цюсь А. Забезпечення відповідності фізкультурно-спортивних послуг стандартам якості в малих та середніх територіальних громадах на прикладі Слобожанщини, Дніпропетровської та Запорізької областей. *Науковий часопис*

- Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт), 2023;(10(170):148-152. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.10\(170\).31](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.10(170).31)
20. Язловецький В. С., Турчак А. Л., Лещенко Г. А. Спортивно-масова та фізкультурно-оздоровча робота у вищій школі : навч. посіб. Кіровоград, 2006. 284 с.
21. Ali F., Zhou Y., Hussain K., Nair P. K., Ragavan N. A. Does higher education service quality effect student satisfaction, image and loyalty? A study of international students in Malaysian public universities. *Quality Assurance in Education*. 2016. Vol. 24. P. 70–94. doi: 10.1108/QAE-02-2014-0008.
22. Andrieieva, O., Byshevets, N., Kashuba, V., Hakman, A., Grygus, I. Changes in physical activity indicators of Ukrainian students in the conditions of distance education. *Fizichna Reabilitacia ta Rekreacijno-Ozdorovci Tehnologii*. 2023, 8(2), С. 75–81
23. AZS - kim jesteśmy? *Akademicki Związek Sportowy*. URL: <http://www.azs.pl/o-nas/kim-jestesmy> (date of access: 01.10.2023).
24. Byshevets, N., Andrieieva, O., Goncharova, N., ...Synihovets, I., Zaitsev, V. Prediction of stress-related conditions in students and their prevention through health-enhancing recreational physical activity. *Journal of Physical Education and Spor.*, 2023, 23(4), 937–943. DOI:10.7752/jpes.2023.11339
25. Gul S., Jan S., Shah F. A. The impact of service quality on students satisfaction in higher education institutes of Khyber Pakhtunkhwa. *Review of Economics and Development Studies*. 2019. № 5. P. 217–224. doi: 10.26710/reads.v5i1.589.
26. Hakman, A., Andrieieva, O., Bezverkhnia, H., Moskalenko, N., Tsybulska, V., Osadchenko, T., ... Filak, Y. (2020). Dynamics of the physical fitness and circumference sizes of body parts as a motivation for self-improvement and self-control in students. *Journal of Physical Education and Sport*, 20(1), 116–122. <https://doi.org/10.7752/jpes.2020.01015>
27. Kosiewicz J. Social and Biological Context of Physical Culture and Sport. *Physical culture and Sport. Studies and Research*. 2010. L I. P. 5–31.
28. Latif K. F., Latif I., Farooq Sahibzada U., Ullah M. In search of quality: measuring higher education service quality (HiEduQual). *Total Quality Management & Business Excellence*. 2019. Vol. 30. P. 768–791. doi: 10.1080/14783363.2017.1338133.
29. Mustafa Issa Ali Al Ahmed (2024). The Role of Recreational Sport Activities in Improving the Quality of Life for University Students. *International Journal of Human Movement and Sports Sciences*, 12(1), 183 - 200. DOI: 10.13189/saj.2024.120120.
30. Pawlikowska-Piechotka A., Sawicka K. Sport and Recreation Grounds : Urban Society Expectations. *Physical culture and Sport. Studies and Research*. 2013. L VII. P. 33–43.
31. Rueda L., Benitez J., Braojos J. From traditional education technologies to student satisfaction in Management education: A theory of the role of social media applications. *Information Management*. 2017. Vol. 54. P. 1059–1071. doi: 10.1016/j.im.2017.06.002.
32. The Hague University of Applied Sciences : website. URL: <https://www.thehagueuniversity.com/>
33. Universiteit van Amsterdam : website. URL: <https://www.uva.nl/over-de-uva/over-de-universiteit.html> (date of access: 11.09.2023).

Reference

1. Bazyl'chuk V . B., Zhuravl'v YU. H., Remeshevs'kyy O. V.(2022) Dosvid rozvytku rukhovoyi aktyvnosti studentiv v osvithnikh seredovyshchakh zaklad Vazhlyvo znaty Niderlandy. *Naukovyy chasopys NPU Zhmeni M. P. Drahomanova. Ser. 15. Fizychna kul'tura i sport*. 2022. Vyp. 11K (156). С. 6-11.
2. Bazyl'chuk V . Zakordonny dosvid rozvytku rukhovoyi aktyvnosti studentiv za dopomohoyu sportyvnykh ihor u zakladakh vyshchoyi osvity Velykoyi Brytaniyi. *Visnyk L'vivs'koho universytetu*. Vip. 37. С. 17-28.
3. Bilets'ka V., Semenenko V., Zaval'nyuk V., Zalyo V., Kostyuchenko V., Yaremenko O. ta I.V. (2024). Vazhlyve znachennya maye student-s'kyy sport u systemi fizychnoho znachennya v stiykakh. *Naukovyy chasopys Natsional'noho pedahohichnoho universytetu Zhmeni M. P. Drahomanova. Seriya 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoyi kul'tury (fzychna kul'tura i sport)*, (2(174), 41-44. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2\(174\).10](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2024.2(174).10)
4. Blahyy O., Andryeyeva O. Rukhova aktyvnist' yak faktor formuvannya zdorovoho sposobu zhyttya uchniv's'koyi molodi. *Aktual'ni problemy fz. vykh., rabilitatsiyi, sportu ta turyzmu: tezy dop. III Mizhnar. nauk. konf. Zaporizhzhya: KPU*. 2011, С. 27 – 28.
5. Imas YE, Dutchak M, Kateryna U. (2018). Organized method for the rise of student sports: vitchyznyany ta zarubzhzhnyy dosvid. *Teoriya i metodyka likuval'noyi fizkul'tury i sportu.. № 2*. С. 89-97.
6. Imas YE., Ratnikov D., AndrDyeva O. Rozheva sportyvna infrastruktura kytays'koyi hrupy nalezhyt' do nosinnya ozdorovcho-rekreatsiyanoi rukhovoyi aktyvnosti. *Teoriya i metodyka likuval'noyi fizkul'tury i sportu*. 2022; 4:27–30. DOI: 10.32652/tmfvs.2022.4.27-30
7. Korol'ova M . V. (2019). Orhaniko-praktychnyy zakhyst rozy student-s'koho sportu: zakordonnyy ta v itchyznyanyy dosvid. *Naukovyy chasopys Natsional'noho pedahohichnoho universytetu Zhmeni M. P. Drahomanova. Ser. 15. naukovo-pedahohichnoho odyahu ffhu ff kul'tury (ffmost k i i sport)*. 2019. Vyp. 10 (118). С. 71-75.
8. Krutsevych T , Andryeyeva O , Blahyy O . Problemy orhaniv dykhal'nykh shlyakhiv vyavlyayut'sya v strukturi diyal'nosti druhoho pokolinnya student-s'koyi molodi. *Turyzm i krayeznavstvo: zbirnyk naukovykh prats'*. – Pereyaslav-Khmel'nyts'kyy: PP «SKD», 2012. S. 266-270.
9. Krutsevych T.YU., AndryeDva O.V., Blahyy O.L. *Rekreatyvni zanyattya chynnyk fomuvannya Sportyvnyy visnyk Prydniprov'ya*. 2008. № 1. S. 3-8.
10. 1Lytvynenko O., Hrokhovych O. . Problemy zdorov'ya v orhanizatsiyno-zemel'nykh shkolakh ntiv u krayinakh fvropy. *Molodyy vcheny*. 2018. № 11 (2). С. 679-682.

11. NTSSMS: Veb-sayt. URL: <https://www.wunu.edu.ua/center-for-physical-culture-and-sports/?do=cat&category=center-for-physical-culture-and-sports/> (data: 11 veresnya 2023 r.).
12. Panchenko V. F., Zakharchuk I. R., Vistyak I. I. Student-s'kyi sportyvnyy tsentr ye chitko vydymym i funktsional'nym u nas movakh zakonodavchoyi nevyznachenosti. Fizychno vykhovannya v konteksti suchasnoyi osvity : materialy metod. konf. Kyiv: NAU, 2022. S. 73-79.
13. Poproshayev O . Na bazi bahat'okh student-s'kykh zakladiv Ukrayiny pratsyuye student-s'kyi sportyvnyy tsentr. Problemy aktyvizatsiyi rekreatsinyozdorovchoyi diyal'nosti naseleण्या: materialy KH Vseukr. nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uchastyu, 12-13 roki. 2016 stor. L'viv, 2016. S. 142-146.
14. Proekt ye stratehichnym rishennyam dlya fizychnoho vykhovannya sportu v sertsyakh studentiv oyi molodi do 2025 roku. Kyiv, 2018. S. 10.
15. Rybalko L. M. Kinets' svitovoho kul'turnoho ta ekolohichnoho zdorov'ya ta enerhiyi zemli i. Naukovyy chasopys NPU Zhmeni M.P. Drahomanova. Ser. 15. Atomno-pedahohichni problemy fizychnoyi kul'tury. Fizyka, kul'tura i sport. 2019. Vyp. 3K (110). C. 487-491.
16. Tsentr student-s'koho rozhevoho sportu: Veb-sayt. URL: <https://khdafk.com.ua/struktura/strukturni-pidrozdyly/tsentru-studentskoho-rozvytku-sport/>.
17. Tsentr student-s'koho sportu i kul'tury: Veb-sayt. URL: <https://tnu.edu.ua/centr-studentskogo-sportu-ta-kulturi/>.
18. Student-s'kyi sportyvnyy tsentr. Universytet derzhavnoyi fskal'noyi sluzhby Ukrayiny (Derzhavnyy podatkovyy universytet rsyet) : veb-sayt. URL: <https://www.nusta.edu.ua/centr-stud-sport/>.
19. Ts'os' A. Zabezpechennya vidpovidnosti fzkul'turno sportyvnykh posluh standartam yako Tse odni z serednikh terytorial'nykh hromad na ridniy movi, Dnipropetrovs'koyi ta Zaporiz'koyi oblastey. Naukovyy chasopys Natsional'noho pedahohichnoho universytetu Zhmeni M. P. Drahomanova. Seriya 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoyi kul'tury (fzychna kul'tura i sport), 2023;(10(170):148-152. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.10\(170\).31](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.10(170).31)
20. Yazlovs'kyi V . S., Turchak A. L., Leshchenko H. A. Sportyvno-masova fzkul'turno-ozdorovcha robota u vyshchiiy shkoli: navch. mozhyvo. Kirovohrad, 2006. 284 s.
21. Ali F., Zhou Y., Hussain K., Nair P. K., Ragavan N. A. Does higher education service quality effect student satisfaction, image and loyalty? A study of international students in Malaysian public universities. *Quality Assurance in Education*. 2016. Vol. 24. P. 70–94. doi: 10.1108/QAE-02-2014-0008.
22. Andrieieva, O., Byshevets, N., Kashuba, V., Hakman, A., Grygus, I. Changes in physical activity indicators of Ukrainian students in the conditions of distance education. *Fizicna Reabilitacia ta Rekreatsijno-Ozdorovci Tehnologii*. 2023, 8(2), C. 75–81
23. AZS - kim jesteśmy? *Akademicki Związek Sportowy*. URL: <http://www.azs.pl/o-nas/kim-jestesmy> (date of access: 01.10.2023).
24. Byshevets, N., Andrieieva, O., Goncharova, N., ...Synihovets, I., Zaitsev, V. Prediction of stress-related conditions in students and their prevention through health-enhancing recreational physical activity. *Journal of Physical Education and Spor.*, 2023, 23(4), 937–943. DOI:10.7752/jpes.2023.11339
25. Gul S., Jan S., Shah F. A. The impact of service quality on students satisfaction in higher education institutes of Khyber Pakhtunkhwa. *Review of Economics and Development Studies*. 2019. № 5. P. 217–224. doi: 10.26710/reads.v5i1.589.
26. Hakman, A., Andrieieva, O., Bezverkhnia, H., Moskalenko, N., Tsybulska, V., Osadchenko, T., Filak, Y. (2020). Dynamics of the physical fitness and circumference sizes of body parts as a motivation for self-improvement and self-control in students. *Journal of Physical Education and Sport*, 20(1), 116–122. <https://doi.org/10.7752/jpes.2020.01015>
27. Kosiewicz J. Social and Biological Context of Physical Culture and Sport. *Physical culture and Sport. Studies and Research*. 2010. L I. P. 5–31.
28. Latif K. F., Latif I., Farooq Sahibzada U., Ullah M. In search of quality: measuring higher education service quality (HiEduQual). *Total Quality Management & Business Excellence*. 2019. Vol. 30. P. 768–791. doi: 10.1080/14783363.2017.1338133.
29. Mustafa Issa Ali Al Ahmed (2024). The Role of Recreational Sport Activities in Improving the Quality of Life for University Students. *International Journal of Human Movement and Sports Sciences*, 12(1), 183 - 200. DOI: 10.13189/saj.2024.120120.
30. Pawlikowska-Piechotka A., Sawicka K. Sport and Recreation Grounds : Urban Society Expectations. *Physical culture and Sport. Studies and Research*. 2013. L VII. P. 33–43.
31. Rueda L., Benitez J., Braojos J. From traditional education technologies to student satisfaction in Management education: A theory of the role of social media applications. *Information Management*. 2017. Vol. 54. P. 1059–1071. doi: 10.1016/j.im.2017.06.002.
32. The Hague University of Applied Sciences : website. URL: <https://www.thehagueuniversity.com/>
33. Universiteit van Amsterdam : website. URL: <https://www.uva.nl/over-de-uva/over-deuniversiteit/over-de-universiteit.html>